

44 Frappant

112010

Oplage 3600 exemplaren Verschijning 4x per jaar

marant

Beter zorg voor, dan zorg over zieke leerlingen

Henk Demper, adviseur en consulent Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen, Marant

Stel je een kind voor, nee een schoolkind. Dat kind is ziek, niet een beetje ziek, niet schoolziek. Nee, dat kind, uw leerling is ernstig ziek; langdurig, chronisch of zelfs levensbedreigend. De gevolgen zijn groot, voor het kind zelf en ook voor zijn of haar omgeving. Alles wat normaal lijkt wordt nu bijzonder of zelfs onmogelijk. Zoals naar school gaan bijvoorbeeld. Over ziek zijn en (niet) naar school gaan, daarover gaat dit artikel, waarvan het onderwerp samenvalt met de dag van het onderwijs aan (chronisch-)zieke leerlingen op woensdag 10 november.

Zorgplicht

Alle scholen in Nederland, voor zowel basis- als voortgezet onderwijs hebben een inspanningsverplichting voor het onderwijs aan zieke leerlingen. Letterlijk zelfs in de wet vastgelegd:

"Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat leerlingen die in verband met ziekte thuis verblijven danwel zijn opgenomen in een ziekenhuis, op adequate wijze voldoende onderwijs kunnen genieten"

Schoolgaan is voor kinderen van levensbelang, en dat niet alleen voor hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Naar schoolgaan is ook een vertrouwde routine in een vertrouwde omgeving. Het geeft kinderen structuur en afleiding. Het is de omgeving waar je mag zijn wie je bent en kunt tonen wat je kan. Het is ook de omgeving waarin het kind klasgenoot is van leeftijdsgenoten, vrienden en vriendinnen. Niet naar school kunnen gaan is dus een groot gemis voor een kind, juist ook in tijden van ziekte waardoor je al zo op jezelf wordt teruggeworpen.

Als school is het goed zich dat te realiseren, niet alleen formeel, maar ook juist vanuit de behoefte van zieke kinderen, die immers meer zijn dan alleen leerling. Voor de school is het niet altijd eenvoudig een passend antwoord te geven op de specifieke onderwijsbehoeften van het zieke kind. Vaak, te vaak wordt vooral gedacht vanuit de beperkingen die de zieke leerling nu eenmaal heeft, en veel minder vanuit de mogelijkheden die het kind ook heeft.

Het is daarom goed te weten dat u als school bij de ondersteuning bij uw zorgplicht een beroep kunt doen op externe expertise. Deze is gebundeld in het landelijk netwerk Ziek Zijn & Onderwijs: Ziezon, dat eerder dit jaar zijn 10jarig bestaan mocht vieren. Dit netwerk ondersteunt gespecialiseerde consulenten Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen, hierna OZL genoemd. Een drietal daarvan is werkzaam bij Marant. Op hen kan voor de ondersteuning in de begeleiding van zieke leerlingen door de school een beroep worden gedaan. Zij adviseren en ondersteunen de zorgverleners op school en de ouders bij het vormgeven aan passende onderwijsarrangementen voor deze leerlingen. Hoewel het overnemen van de lessen en het verzorgen van onderwijs niet tot de primaire taak van de consulenten behoort, bieden zij wel de nodige ondersteuning bij het maken van de schooltaken door het zieke kind.

Ervaringen

Wat leren nu de ervaringen van de afgelopen tien jaar over het onderwijs aan zieke leerlingen? Allereerst dat elk kind uniek is, zeker ook in verband met zijn ziekte. De ene ziekte is de andere niet: de soort, de aard, de mate, de vooruitzichten verschillen steeds, ook in het omgaan ermee. Ten tweede dat deze problematiek zich vaker voordoet dan menigen denkt. U mag ervan uitgaan dat ongeveer 10% van de leerlingen bij u op school een chronische ziekte heeft. Dat hoeft in lang niet alle gevallen belemmerend te zijn voor hun schoolloopbaan, maar toch... vroeg of laat doet de situatie zich een keer voor.

1970
2010
MARANT
40 JAAR

Juist dat maakt het voor u als school zo ingewikkeld om daarop adequaat te kunnen reageren. Doordat het, naar we hopen, op uw school incidenteel voorkomt, is dit een ongeluk bij een geluk. Er vormt zich geen routine, eventueel aanwezige expertise verdwijnt, alweer een complexe taak erbij. Begrijpelijk is het dat daardoor de onderwijszorgplicht vanuit een problematisch perspectief wordt ervaren. Te begrijpen maar niet te billijken natuurlijk. Niemand heeft immers de intentie vanuit eigen handelingsverlegenheid een kind tekort te doen.

Het lijkt daarom voor de hand te liggen geen afwachtende houding in te nemen ten opzichte van deze uitdaging. Wie zich laat overvallen door een langdurig zieke leerling wordt in zijn handelen al meteen op achterstand gezet, en heeft zorgen over...

Hierop voorbereid zijn door het te benoemen en zichtbaar te maken in het zorgbeleid van de school, is een eerste stap in de goede richting van zorgen voor... Een steekproef die we namen door op websites van scholen hun schoolgids te raadplegen leerde ons dat hierin nog een wereld is te winnen. In de zorgparagraaf vinden we slechts incidenteel informatie over dit aspect van uw onderwijskundig beleid. Het volgende stappenplan rond de eerste aanpak bij een chronisch zieke leerling kan u daarbij van dienst zijn.

Geachte lezer

Voor u ligt het eerste nummer van Frappant in het schooljaar 2010-2011.

Uw welverdiende herfstvakantie ligt inmiddels achter u. Veranderingen in de gevarieerde artikelbijdragen zijn wellicht onopvallend, maar veelbetekenend. Nadrukkelijker dan tevoren willen de auteurs, vaak adviseurs bij Marant, bij u als lezer iets teweeg brengen. Ze willen u niet alleen informeren, maar u ook actief betrekken bij de inhoud. U wordt daarom van harte uitgenodigd in beweging te komen en te reageren. Daarom vindt u niet alleen hun namen, maar ook hun bereikbaarheidsgegevens vermeld. Als onze bijdragen voldoen aan wat we voor ogen hebben, en voor u van waarde zijn, nodigen we u van harte uit rechtstreeks met ons contact op te nemen. In gespannen afwachting wensen we u veel leesgenoegen.

Namens de redactie van Frappant

Henk Demper, eindredacteur

- Ga in gesprek met de ouders.
- Mobiliseer interne en externe ondersteuning, gericht op onderwijs.
- Informeer de klas.
- Organiseer het contact met de zieke leerling.
- Heb met name ook aandacht voor de broers en zussen.
- Blijf onderwijs verzorgen, blijf opvoeden.

Voor de uitwerking van zo'n stappenplan kunt u de consulenten OZL aanspreken. Zij bemiddelen ook bij de aanvraag van KlasseContact: met behulp van ICT-voorzieningen is de leerling thuis op school. Ook is er, ter gelegenheid van het ZIEZON jubileum een brochure verschenen, met als titel: **Zorgen over, zorgen voor...** U vindt hierin beknopte, maar praktisch informatie. Deze brochure is, mede in het kader van de dag van het onderwijs aan (chronisch-) zieke leerlingen kosteloos via onderstaande consulenten op te vragen:

- Henk Demper, 06 330 370 80 (h.demper@marant.nl);
- Lia van Vliet, 06 330 578 94 (l.vanvliet@marant.nl);
- Maria Gerrits, 06 330 370 85 (m.gerrits@marant.nl).

Consulenten Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen, werkzaam bij Marant

foto: Evelien Baas